

הנדון:

יום הבחירות היה יום הכיפורים של הסקרים. מדוע?

האוגדות האבודות

ידברו על טעויות בדגימה. על אי-חידרה מס' פקת לציבור החרדי ו/או הציבור הערבי ו/או הציבור המזרחי, ועוד ועוד. אני מספק ביכולתם של הסקרים לתקן את עצמם. ולראייה: גם בעבר לא תיקנו דבר, כאשר הצבענו על ליקויים בולטים.

אמרתי לא פעם שיש שערורייה מדעית בעי ריכת סקרים המתעלמים מן הציבור הערבי, המי הווה 18% מאוכלוסיית המדינה. שום סקר אינו כולל אותם. אך בלי האוכלוסייה הזאת כל הסקרים הם בגדר שטות, כי האורחים הערביים יכולים לשנות לחלוטין את התמונה. ממדי הצבעתם, אי הצבעתם ואופייה הצבעתם של הערכים קובעים תמיד, וקבעו גם הפעם. גם זהו ענייני של קונספציה, שנודף ממנה ריח גזעני.

בכל הסקרים המתפרסמים במשך ארבע שנים, בין בחירות לבחירות, מופיעים הקולות הערביים בצורת ניוחש גרידא — מ ב ל י ש עורכי-הסקר רים מרגישים בפירסומים שזהו ניוחש בלבד, אשר אין לו מה לסמוך מלבד תוצאות הבחירות האחרונות.

עכשו מסתבר שבאותה הצורה הם נהגו בעי בור החרדי. פשוט לא כללו אותו במידגם. מישוה החליט שהחרדים אינם מצביעים. הרי גם בפעמים קודמות לא הצביעו במיספר מלא. וחוז' מזה אין הם עונים לשאלות הסוקרים.

כאשר הציבור הזה התגייס לפתע כמלואו, לא היו הסוקרים מוכנים.

זה היה יום הכיפורים של הסקרים. אך אם-כלהטאת היא שלא נאמר לציבור כי יש חורים כאלה בדגימה. בארצות-הברית מחייבת האתיקה המיקצועית ציון כזה בכל פירסום. וגם ציון מפורש של אחווה-הסטייה הסטטיסטית של המישאל.

למשל: כאשר אחווה-הסטייה היא 2%, ברור כי כל התוצאות לגבי המיסלגות הקטנות הן בגדר שטות. כי 2% לגבי תנועת-המרכז הם 100%, ולגבי התי-חייה 66%.

ש לקבוע חר-משמעותי: הכלים האלה הם פגומים.

הם סגומים בסקרים לקראת הבחיר-רות. ואני מנחש שהם סגומים באותה המידה, אם לא יותר, בסקרים כלכליים הנוגעים לשיווק.

גם כאן, הקונספציה מנחה את התוצאות. לא ללא היוזמים המכוונים מצד חברות שהסי-קרים יכולים לקדם את הסחורה שלהן, אין עור-לתוצאות, מפני שהסקרים מוכיחים את אשר עור-כיהם רוצים שיוכחו.

לא מדעית ובכוונה, חלילה, אלא מי-תוך חובבנות הגובלת ברשלנות פושי-עת.

הרי זה כאילו רופא-מנתח אינו מחטא את כליו לפני הניתוח.

שוב להגיד זאת עכשיו, מייד.

כי בעוד ארבע שנים (או חות, אם ירצה השם), כאשר תתחיל התכונה לקי-ראת הבחירות לכנסת ה-13, שוב יוצצו הסקרים, ושוב ימלאו בהם את העמודים הראשונים של העיתונים, ושוב יזינו בהם תדמית-נים ופירסומאים ועסקנים, שיאמינו בתמימותם שאלה הם דברי-אלוהים חיים.

אם מתייחסים אליהם כאל בידור, כאל גימיק-לתיקשורת, כסדר. למה לא? הרי העיתונים צרי-כים גם קצת לברר.

אבל אם מתייחסים אליהם כרצינות, אם מעצ-בים על פיהם מסעי-בחירות, הרי זה יכול להוביל-לאסון.

כדאי בהחלט להעדיף על פניהם את-המסות האסטרוולוגיות.

דולים, היו בטוחים שהם אצל ר"ץ, התחיה ודו-מיהם.

עורכי-הסקרים לא הלכו לחפש את האוגדות האבודות במקום שהיו. הם הלכו לחפש אותן במקום שהיו בטוחים שיהיו.

אכן, מי פילל לעליית ש"ס? השופרות. הרבנים הממלמלים במקלה קל-לות וברכות. הבאות המוכרים מים קדושים. הני-אומים הכהניסטים של הרב פרץ.

אלה יכולים לעלות? אכסורדי? זה היה החלק-הבידורי.

בכל ארבעת הסקרים של ערב יום-הבחירות קיבלה ש"ס ארבעה מנדאי-טים. ביום הבחירות קיבלה 50% (!) יותר.

הוא הדין לגבי האגודה. יושב לו הוא מלר-באביץ בברוקלין ומנסה להשפיע על הבחירות-בישראל, שאותה הוא מחריס. וכחוריי-שיבה משד-תמטים מנסים לגייס קולות של חיילים צעירים.

נ, כאמתי! שלושה מארבעת הסקרים נתנו לאי-גודתי-ישראל שני מנדאטים (טעות של 150%). אחד נתן לה רק מנדאט אחד (טעות של 400%).

מה עם רשימת דגל התורה של הרב אליעזר-ש?

סאכסית לנורמנדיה. הושגה הפתעה גמורה. אדולף היטלר ציפה לנחיתה במקום אחר.)

מכאן חזרה לבחירות שלנו. הסקרים המשובכלים ביותר (ושלנו אינם משובכלים) אינם עוזרים, אם לעורכי-הסקרים יש "קונספציה", המסי-ריעה להם לראות את העובדות בשטח.

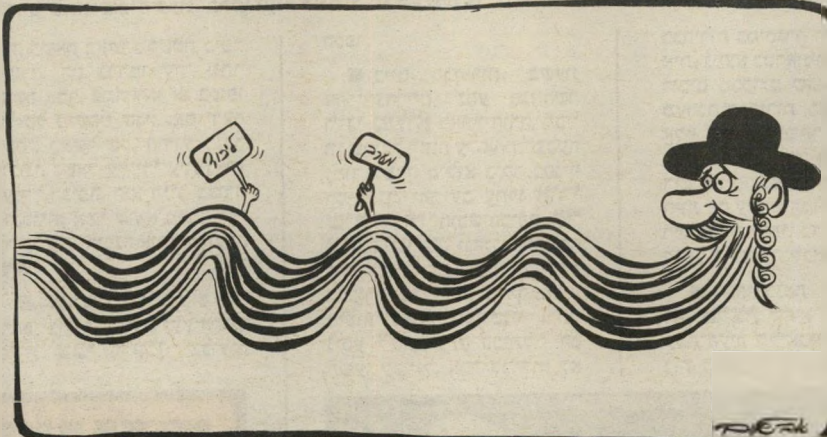
חרף כל האגדות, כמעט כל מחקר מדעי מונחה-עלידי הקונספציה של החוקר. תחילה יש לו-היפותיזה, תמונה רימיונית של התוצאה. אחר-כך הוא עורך מחקר, כדי להוכיח שהוא צודק. אם החוקר הוא אדם הגון, והמחקר אינו מוכיח מה-שביקש להוכיח, יזרוק את ההיפותיזה שלו לפח-הזבל. אבל רק לעיתים רחוקות יוכיח המחקר דבר-שהחוקר כלל לא חשב עליו מראש.

כך גם הסקרים. לעורכי-הסקרים יש היפותי-זות. הסקרים מונחים על-ידי הקונספציות האלה. ואם העובדות מצביעות לעבר כיוון אחר, פשוט-אין רואים את הרברים.

זה קרה שוב ושוב. וזה קרה הפעם.

ום לפני הבחירות פרסמו ארבעה הסקרים-הסופיים של חברות דחף, דסימה, המודיעין-האזרחי והמכון הישראלי.

חץ מהמודיעין האזרחי. שתוצאותיו היו מגו-

"הצילו!"

כחות ממש (34 מנדאטים למערך, 44 לליכוד) ניהשו כולם פחות או יותר נכונה את תוצאות-המערך והליכוד. (דחף — 40/40, דסימה 38/42, המכון הישראלי 39/42) שלושתם טעו-לטובת המערך. אבל זה לא משמעותי, כי אחוז-הסטייה הסטטיסטית מרשה טעות של 2%.

השאלה היתה: אם שתי המיסלגות-הגדולות איבדו מנדאטים — לאן הם-הלכו?

בבחירות האחרונות היו למערך 44 מנדאטים (שכללו את מפ"ס, אך לא את יחד של וייצמן). לליכוד היו 41 מנדאטים (מלבד תמ"י ואומץ).

לאן הלכו האוגדות האבודות? לכל על-ידי-הסקרים, הניזונים מאמצעי-התיק-שורת, היתה קונספציה ברורה: הקולות האלה הל-כו למיפלגות הקטנות מימין ומשמאל, ובעיקר-לתחיה ולר"ץ.

ואכן: שניים ניבאו לר"ץ שישה מנדאטים, ושניים נתנו לה אף שיבעה. רובם נתנו שיבעה-מנדאטים לתחיה, וכולם נתנו לה לפחות חמישה-אולם ר"ץ וכתה בחמישה, והתחיה רק בשלושה.

אחד נתן לחר"ש ארבעה כפי שקיבלה כאמת, וכל-האחרים נתנו לה יותר, עד שיבעה.

זהו כוחה של קונספציה.

בחברה האשכנזית העיליתנית, שבה מסת-רבים גם הפרשנים וגם הסקרים, היה ברור כי-הקרב הוא בין הגדולות ובין המיפלגות הקטנות-מימין ומשמאל. כאשר אבדו בסקרים הקולות לגי-

מי טעה יותר בניחוש התוצאות של בחירות-אלה: האסטרוולוגים, הידעונים למיניהם או-סקרי דעת-הקהל?

אין הבדל. לאיש מהם לא היה מושג. נראה כי אין הבדל משמעותי בין ההסתכלות-בכוכבים, כמעיים של עופות (כרדר הרומאים),-בקלפים, בקפה או בסקרי דעת-הקהל. לפחות-בישראל.

וזה די מוזר, כי לרשות הסקרים עומדים כלים-מדעיים-כביכול. הם ממוחשבים מכאן ועד להר-דעה חרשה.

אז מה, לעזאזל, קורה להם? מדוע זה-קורה להם בכל סעם, לפני כל יום-בחירות?

ה מזכיר לי כמיקצת את קהילת-המודיעין. לפני כל מילחמה של ישראל טענה-זרוע-הביטחון של מדינת-ישראל.

זה התחיל עוד במילחמת-העצמאות. בינואר-1948 התאספו כל אנשי-המודיעין והעריכיסטים-בביתו של הויד בן-גוריון, וכולם הביעו פה-אחד-את הדיעה כי הצבאות של המדינות הערביות לא-יפלושו לארץ.

למרה המזל לא האמינו להם בייגור-יון. הוא קבע שתהיה מילחמה, ומיהר-לקנות נשק מכל הבא ליד.

במארס 1967 התכנסו כל ראשי צה"ל עם-שר-הביטחון דאן, לוי אשכול, והודיעו לו שלא תהיה-בשום אופן מילחמה בשנים הקרובות. אשכול-פיקפק בקול רם בהערכה זו. כעבור חודשיים-נמסר לו על ריכוז האוגדות של גמאל עבר-אל-נאצר במידבר-סיני. זה הפתיע את צה"ל מאוד, כי-לפי ידיעותיו נמצא כל הצבא המצרי בתימן, שם-ניהל מילחמת-אזרחים.

האוגדות המצריות שרוכזו במפתיע-בסיני נעלמו, איכשהו, מעיני המודיעין-של צה"ל.

המחרל של יום-הכיפורים כבר הפך לאגדה. אמ"ן קבע ביוליול כי יש "סבירות נמוכה" למילי-חמה — וזאת בשעה שכל הצבאות המצרי והסורי-כבר היו כעמרות-היוניק להתקפה.

דוגמה זו היא הנותנת. בידי אגף-המודיעין של-צה"ל היו כל הידיעות על תנועות הצבא המצרי. הוא ידע היכן נמצאת כל חטיבה, כל פלוגה, כל-אוניה, כל צוללת. התמונה היתה ברורה וחד-משמעית. ככל זאת קבע כי שום התקפה אינה-צפויה.

מדוע? מפני שהיתה "קונספציה". והקונספציה-אמרה שלא תהיה מילחמה.

כלומר: מי שיש לו קונספציה מסר-יימת, אינו רואה את העובדות, גם כשי-הן מזדקרות לעיניו.

אשר להערכת המוסר ואמ"ן ערב מילחמת-הלבנון, מוטב שלא לדבר על כך ככלל.

וגמה תיאורטית: שני צבאות עומדים זה מול זה לאורך חזית-ארוכה.

לפתע מגלה המודיעין של צבא א' ששתי אוגי-רות נעלמו במערך של צבא ב'.

ברור כי צבא ב' עומד לתקוף, וכי האוגדות-החסרות נמצאות במקום שבו תיערך ההתקפה.

חיוני לחפש ולמצוא אותן, כדי לקדם את פני-הרעה.

מה עושים? מחפשים את האוגדות האבודות במקום שבו-צופה המצביא של צבא א' להתקפה. ל ש ש יישל-חו המרגלים, ל ש ש יכונו האמצעים האלקטרו-ניים.

ואם האוגדות נמצאות במקום אחר, שם אין המצביא צופה להתקפה, הן יכו-לות להיעלם עד לרגע ההתקפה.

משהו כזה קרה, אגב, ערב הפלישה האנגלי-